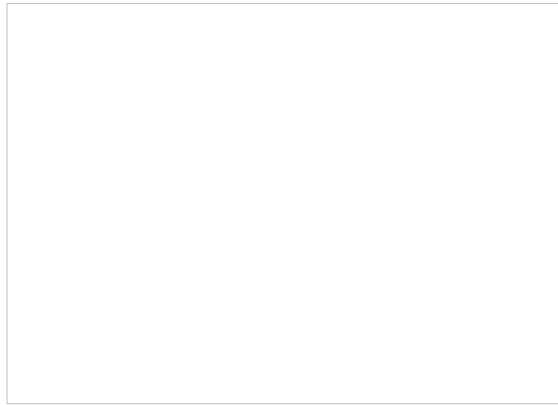

21-nji asyň Harijileri.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

Sahypan akyjysy: Esselämu aleykum. Käwagt habarlarda, “Yslam döwlet” (diýilýän toparyň): “Jihad etmek, olary goldamak her musulmana parzdyr” diýýänlerini görmek bolýar. Bu dogrumy? Dogry bolsa dogrulygyny, ýalan bolsa ýalanlygyny görkezýän deliller paýlaşaýsaňyz?

Jogap: Waleykum esseläm we rahmetullahi we berekatuh.

Yrakda peýda bolan we özlerini “Irak we Şam Yslam döwleti” diýip atlandyran, soňradan diňe “Yslam döwlet” diýip at alan topar, Tekfirji, Radikal, Hariji fyrkasyndandyr.

Bulara Tekfirji diýilmeginiň sebäbi musulmanlara käfir/kapyr diýýändikleri üçindir.

Bularyň edýän işleriniň Yslam bilen hiç hili baglanyşygy ýokdur. Özlerini Yslam döwleti diýip atlandyrmagynyň ýa-da jihat edýäris diýmeginiň hiç hili gadyr-gymmaty ýokdur. Bu kişiler musulman döwletlerinde fitne-fesat çykarýan, bigüna adamlary, musulmanlary öldürýän, Yslam ýurtlarynyň bölek-büçek bolup, kapyrlara iým bolmagyna hyzmat edýän, musulman döwlet baştutanlaryny kapyr yglan edip soňra olara garşy çykýan fitneçi we dogry ýoldan azaşan ynsanlardan ybaratdyr.

Hariji ýa-da Hawarij fyrkasy iň gadymy fyrkalardandyr.

Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) 14-asyr öň bu toparyň peýda boljagyny habar berip, olaryň esasy wasplaryny aýdyp geçýär we ymmatyny olardan ägä edýär. Hatda Pygamberimiziň (sallallahu aleyhi we sellem) Harijilerden ägä edip, olaryň ähli wasplaryny beýan edişi ýaly başga fyrka ýok diýsek, öte geçdigimiz bolmaz.

Hadyslarda habar berilen Harijileriň wasplary:

Ebu Said el-Hudri (radiAllahu anh) şeýle diýýär:

Ali (radiAllahu anh) Ýemenden Pygamberimize (sallallahu aleyhi we sellem) altyn ugratdy. Pygamberimiz (sallallahu aleyh we sellem) hem ol altyny dört kişä bölüp berdi.

Ebu Said el-Hudri aýtdy: Kureýşliler gaharlanyp. **Bizi taşlap, (altynlary) Nejdniň ulularyna berýäňmi?** diýdiler.

Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem): **Olar Yslama ysnyşsynlar diýip, (ol altynlary) olara berdim** diýýär.

Şol wagt gürr sakally, ýaňaklary çykyp duran, gözü çukur, alny giň we saçy syrylgy bir adam gelip: **Eý Muhammet!** (sallallahu aleyhi we sellem) **Allahdan gork!** Diýdi.

Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) Oňa: **Eger Men ytagat etmesem kim Allaha ytagat etsin!? Allah Tagala Maňa dünýäni ynandy, siz Maňa ynanmazçylyk edýäňizmi?** Diýdi.

Soňra Ebu Said el-Hudri (radiAllahu anh) şeýle diýdi: O1 kişi yzyna gitdi. Jemagatdan biri bolsa, Halid bin Welidmi: (radiAllahu anh) diýýärim, Ony öldürmek üçin Pygamberimizden (sallallahu aleyhi we sellem) rugsat sorady.

Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) Oňa degmezligi buýrup:

إِنَّ مِنْ ضُلَّيْ هَذَا قَوْمًا يَقْرَأُونَ الْقُرْآنَ لَا يُجَاوِزُ حَنَاجِرَهُمْ يَقْتُلُونَ أَهْلَ الْإِسْلَامِ وَيَدْعُونَ أَهْلَ الْأَوْثَانِ يَمْرُقُونَ مِنَ الْإِسْلَامِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ لَئِنْ أَدْرَكْتَهُمْ لَأَقْتُلَنَّهُمْ قَتْلَ عَادٍ

“Bu adamyň neslinden şeýle kişiler çykar, olar Kuran okarlar emma okan Kuranlary bogazyndan aşak geçmez. Butparazlary taşlap, musulmanlary öldürerler. Olar göýä awyň bārisinden girip aňyrsyndan çykan ok ýaly Yslamdan çykarlar. Eger Men bulara gabat gelsem, (Allah Tagalaň) Ad kowmuny öldürüşi ýaly olary öldürerin diýdi. ¹

Başga rowaýatda bolsa:

دَعَا فَإِنَّ لَهُ أَصْحَابًا يَخْفِزُ أَحَدُكُمْ صَلَاتَهُ مَعَ صَلَاتِهِ، وَصِيَامَهُ مَعَ صِيَامِهِ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ

“Oña degmãñ! Onuñ (neslinden) şeýle bir kişiler çykar siz olaryň namaz kylyşyny, oraza tutuşyny görüp öz namazyňyza, orazaňyza göwnüňiz ýetmez. Olar Kuran okarlar, emma Kuran bogazlaryndan aşak geçmez. Olar okuň awyň içinden çykyp gidişi ýaly dinden çykyp giderler...”²

Hadysdaky kişi hawarijleriň başydyr. Pygamberimize (sallallahu aleyhi we sellem) garşy çykýar. Ynsanlara we jynlara, Allaha gul bolmagy, Allah gorkusyny öwretmäge gelen, Pygamberimize (sallallahu aleyhi we sellem) Allahdan gork diýip, edepsiz sözler diýýär. Hatda sahabalar onuň bolşuna gahar edip, ony öldürmek isleýärler. Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) oña degmezligi buýrup onuň neslinden, zyndan geljek kişileriň wasplaryny ymmatyna habar berýär.

Olar: **Kuran okarlar emma okan Kuranlary bogazlaryndan aşak geçmez.**

Ýagny Kuran kalplaryna barmaz. Kurana dogry düşünmän, manysyny bilmän okarlar.

Olar: **Butparazlary taşlap, musulmanlary öldürerler.**

Bu wasp Taryhdaky we zamanamyzdaky Harijileriň esasy wasplarynyň biridir. Musulmanlary öldürmek. Çünki Harijiler özlerinden başgalaryny doly musulman hasap etmezler we öz ýalňyş düşüňjeleri sebäpli musulmanlary dinden çykan mürted/kapyr hasap ederler. Şonuň üçin hem musulmanlaryň janyňa, malyna degmekden çekinmezler. Zamanamyzdaky Harijileriň musulmanlaryň ýurtlarynda partlamalar, hüjümler amala aşyrmagy we parahat ýaşap ýören halky nyşana almagy. Bunyň aýdyň mysalydyr.

Olar: **göýä awyň bärisinden girip aňrsyndan çykýan ok ýaly Yslamdan çykarlar.**

Ýagny dinden çykarlar.

Pygamberimiz(sallallahu aleyhi we sellem): **Eger Men bulara gabat gelsem, (Allah Tagalaň) Ad kowmuny öldürüşi ýaly olary öldürewin** diýýär.

Üns beriň musulman doganlar!

Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) ymmatyna söweş islemezligi nesihat etdi. Emma Harijilere gezek gelende hut Özi olary öldürmek isledi we Ad kowmunyň öldürülişi ýaly edip öldürerdim diýdi.

Bu diýmeginiň manysy: Allah Tagalaň Ad kowmunyň ahlisini heläk edişi ýaly Men olaryň hemmesini ýok ederdim diýmekdir.

Şunuň özi hem Harijileriň nä derejede azan we ymmata zyýanly ynsanlardygyna düşüňmek üçin ýeterli delildir.

Olar şeýle bir ybadat ederler: **Siz olaryň namaz kylyşyny, oraza tutuşyny görüp öz namazyňyza, orazaňyza göwnüňiz ýetmez.**

Ýagny Harijiler ybadathon adamlardyr. Hatda taryh kitaplarda habar berilişi ýaly gadym Harijileriň maňlaýlarynda sežde yzlary bolar eken. Hatda namaz kylmakdan ýaňa aýaklarynyň derilerinde yzlar emele geler eken. Harijiler özlerini dini berk tutýan, Allah ýolunda jihat edýän, yhlasly kişilerden hasaplarlar.

Ebu Zerden (radiAllahu anh) habar berilýär, Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) şeýle diýdi:

إِنَّ بَعْدِي مِنْ أُمَّتِي - أَوْ سَيَكُونُ بَعْدِي مِنْ أُمَّتِي - قَوْمٌ يَفْرَعُونَ الْقُرْآنَ لَا يُجَاوِرُونَ حَلَاqِيمَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَخْرُجُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ ثُمَّ لَا يَعُودُونَ فِيهِ هُمْ شَرُّ الْخَلْقِ وَالْخَلِيقَةِ ". رواه مسلم

“Menden soňra ymmatyndan şeýle bir adamlar çykar, olar Kuran okarlar emma Kuran olaryň bogazyndan aşak geçmez. Awyň içinden okuň çykyp gidişi ýaly dinden çykarlar we gaýdyp dine dönmezler. Olar ynsanlaryň we haýwanlaryň iň şerlileridir.”³

Olar: **ynsanlaryň we haýwanlaryň iň şerlileridir, erbetleridir.**

Hezreti Ali (radiAllahu anh) aýdýar: Pygamberimiz (sallallahu aleyhi we sellem) şeýle diýenini eşitdim:

سَيَخْرُجُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ قَوْمٌ أَحْدَاثُ الْأَسْنَانِ سَفَهَاءُ الْأَحْلَامِ يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ يَقْرَعُونَ الْقُرْآنَ لَا يُجَاوِرُونَ حَنَاجِرَهُمْ يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ

السُّهُمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ فَإِذَا لَقِينَهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ فَإِنَّ فِي قَتْلِهِمْ أَجْرًا لِمَنْ قَتَلَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ " . متفق عليه

“Ahyrzamanda ýaşlary kiçi, beýnisiz ýagny akmak kişiler çykar. Iň haýyrlý sözleri gürlärler. Kuran okarlar emma Kuran bogazlaryndan aşak geçmez. Olar awyň içine girip çykan ok ýaly dinden çykarlar. Olara gabat gelseňiz, olary öldürň. Çünki olary öldüren üçin kyýamat güni sogap bardyr.”⁴

Olar: **ýaşlary kiçi, beýnisiz ýagny akmak kişiler.**

Taryhda boluşy ýaly zamanamyzdaky Harijileriň aglaba bölegi dar düşünjeli, akmak, beýnisiz ýaşlardan ybaratdyr. Edýän işleriniň netijesini pikirlenmeýän, gaharjaň, gödek ýaşlardyr.

Olar: **Iň haýyrlý sözleri gürlärler.**

Ýagny olar gürlände Kuranyň aýatlaryndan gürlärler. Hakdan, adalatdan, jihatdan gürlärler.

Emma diýýän zatlaryna doly düşünmezler ýa-da ýalňyş düşünerler.

Taryh boýy haçanda Harijiler peýda bolanda musulmanlar olar bilen söweşdiler. Çünki Harijiler musulmanlaryň jany, maly, ýurtlary üçin howply adamlardyr. Hadysda habar berilişi ýaly olara garşy göreşmek sogapdyr.

Harijilere güýç bilen çäre görmek aýry şahyslara dälde. Musulman baştutanyň boýnuna düşýändir.

Pygamberimiz(sallallahu aleyhi we sellem)hadysda: الخوارج كلاب النار

“Harijiler jähennemiň güjükleridir”⁵diýýär.

Bu bolsa, olaryň azgynlyklaryna göz ýetirmek üçin ýene bir delildir.

Ibn Omar (radiAllahu anh), Pygamberimiziň (sallallahu aleyhi we sellem) şeýle diýenini eşitdim diýýär:

قال ابن عمر سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول:
كلما خرج قرنٌ فُطِعَ أكثر من عشرين مرةً حتى يخرج في عراضهم الدجال

“Olar her peýda bolanlarynda, ýok edilerler we bu ýigrimi gezek gaýtalanar. Iň soňundan olaryň içinde Dejjal çykjakdyr.”⁶

Alymlaryň belläp geçişleri ýaly Hawarijler tä Dejjal çykýança peýda bolup durjaklardyr.

Harijileriň taryhdaky jenaýatларыndan bir mysal:

Taryhda Harijiler üçünji Halifa Hezreti Osmana (radiAllahu anh) garşy çykyp ony öldürýärler we musulmanlaryň gaznasyny talayarlar.

Dördünji Halyfa Hezreti Ali (radiAllahu anh) zamanasyndaky Harijiler bolsa, Hezreti Alini (radiAllahu anh) Allahy hökümi bilen höküm etmezlikde günäkärläp, Oňa kapyr diýýärler we oňa garşy söweşýärler. Harijiler ymmatyň iň haýyrlý ynsanlaryna garşy çykyp, olary öldürenlerinde hem öz edýän işlerini Allah ýolundaky jihat diýip, atlandyryýardylar.

Üns beriň musulman doganlar!

Harijiler ymmatyň iň haýyrlý iki kişisine, dirikä jennet bilen buşlanan, Pygamberimiziň (sallallahu aleyhi we sellem) sahabalary bolan Hezreti Osmana, Hezreti Ala garşy çykýarlar. Özlerini olardan üstün görýärler we öz hereketlerini jihat diýip, atlandyryýarlar.

Zamanamyzdaky Tekfirjiler, radikal toparlar bolsa, şol Harijileriň dowamydyr.

Edil gadym Harijiler ýaly, täze Harijiler hem musulmanlary tekfir edýärler. Musulman döwlet baştutanlaryna kapyr diýýärler. Halky döwlete garşy öjükdürýärler we öz edýän işlerine jihat diýip, atlandyryýarlar.

Alžirda, Sirýada, Müsürde, Saud Arabystanda, Kawkazda, Orta Aziýa ýurtlarynyň käbirlerinde Harijiler uly fitne-fesatla çykardylar. Parahat düzgüni bozmak, halky partlatmak, gozgalaň turzmak Harijileriň edýän işleridir.

Harijileriň edýän jenaýatlary sebäpli adaty dinini tutyp ýören musulmanlar kösenýär we Yslamyň abraýyna şikes ýetýär.

Öz edýän işlerini diniň ady bilen edýändikleri üçin, musulman bolmaýanlaryň Yslamy ýigrenmegine sebäp bolýarlar. Köp ýurtlarda Harijileriň edýän fitnelerinden soňra musulmanlara basyş edilýär. Yslam dagwatynyň, medreseleriň, metjitleriň, merkezleriň ýapylmagyna sebäp bolýarlar.

Bu basyşlara Amerikada, Ýewropada hasam köp duşmak bolýar. Çünki Amerikada, Ýewropada Yslamyň ýaýramagynyň

oňüni aljak bolýan kişiler, Harijileriň edýän fitne-fesatlaryny bahana edip ulanýarlar we ähli musulmanlary göýä teror ýaly edip görkezmäge çalyşýarlar.

Kabir ýerlerde bolsa, musulmanlara edilýän nähak basyşlar, kabir jahyl musulmanlaryň radikallaşmagyna we Hariji toparlaryň toruna düşmegine sebäp bolýar.

Harijiler musulmanmy ýa-da kapyrmy?

Ähli-sünnet Harijiler hakda, dinden çykan kapyrmy ýa-da günäkär musulmanmy diýip, yhtylaf etdiler.

Käbirleri olary kapyr hasap eden bolsada, dogrusy olaryň günäkär musulmanlygydyr.

Bu aýdylanlardan soňra Harijileri we olaryň düşünjesine aldanan ynsanlary tanamak üçin, olaryň wasplaryny şu görnüşde jemläp bileris:

1-Dürli radikal toparlary hak ýolda hasap etmek we olaryň edýän jenaýatlaryny jihat diýip atlandyrmak.

2-Uly günä eden ýagny zyna eden, arak içen musulmanlary kapyr yglan etmek.

3-Musulman döwlet baştutanlaryna kapyr diýip, halky hökümede garşy küşgürmek, döwlet baştutanyň aýyplaryny halka paş etmek.

4-Döwletin içinde gizli guramalar emele getirip, ýurdyň içinde gozgalaň, fitne çykarmaga çalyşmak.

5-Öz pikir düşünjelerini kabul etmeýänleri kapyr, mürted hasap etmek.

6-Ibn Báz, Ibn Useýmin, Albani ýaly alymlara we başga ähli-sünnet alymlaryna Köşk mollasy, Soltanyň mollasy, Mürjiýe Jehmiýe ýaly atlar dakmak.

7-Diňe uly alymlaryň, müftüleriň, kazylaryň gürlemeli, fetwa bermeli meselelerinde özleriçe netije çykaryp fetwa bermek.

8-Gödeklilik, delillerin diňe zahirine seretmek.

9-Gürlänlerinde hakdan, jihatdan, zuluma garşydyklaryny gürlärler. Aslynda bolsa, bu zatlar diňe musulmanlary öz duzaklaryna düşürmek üçin owadan sözleridir.

10-Harijileriň ýene bir sypaty döwletin içinde miting, zabostowka ýaly döwlete garşy edilen hereketlere meçew berip, goldarlar we halky şolar ýaly bidüzgünçilige çagyrrlar.

11-Köp ýerlerde Harijiler özlerini gizleýärler we biz ähli-sünnet, selefi diýip, musulmanlary aldaýarlar. Käbirleri bolsa, gaflat ukusynda bolany üçin özüniň Harijileriň ýoluna girenligini bilmeýärler.

Hakyky Ähli-sünnet, Selefiler Pygamberimiziň (sallallahu aleyhi we sellem) sünnetine weselefi-salyhyna eýerýän kişilerdir. Yslamyň ýoly açyk we aýdyňdyr. Yslamda bukulgy, gizli zatlar ýokdur. Yslam, Ähli-sünnet bular ýaly Harijilerden uzakdyr, päkdir.

Bilin musulman doganlar!

Pygamberimiziň (sallallahu aleyhi we sellem) aýdyşy ýaly: Harijileriň jähennemiň güjükleridir. Ynsanlaryň we haywanlaryň in şerlileridir. Olar akmak ynsanlardyr.

Olardan we olara garşy gowy göz bilen seredýänlerden uzak boluň!

Olaryň owadan sözlerine, özlerini hak ýolda diýmegine, Allah ýolunda göreşýäris diýmegine aldanmaň!

Olar parahat ýaşayyşy bozýan, Yslama zyýan berýän, Yslam dagwatynyň we musulman döwletleriň ösmegine päsgel bolýan kişilerdir!

Harijileriň bar ýerinde uruş-söwüş, gan döküşüklik, fitne-fesat bardyr!

Olara garşy göreşmekde sogap bardyr!

Olara garşy göreşmegiň in täsirli ýoly, musulmanlara dogry ýol bolan ähli-sünnetin, selefi-salyhynyň ýoluny akydasyny öwretmekdir. Harijilerden we ähli azan fyrkalardan, ägä etmekdir.

Allah Tagala ählimizi ähli-sünnetin ýolunda berkitsin. Azanlary dogry ýola getirsin.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

1-Buhari No: 3344. Muslim No: 1064.

2-Buhari No: 6163. Muslim No: 1064.

3-Muslim No: 1067.

4-Buhari No: 3611. Muslim No:1066.

5-Ahmed No: 4/382. Ibn Mäje No:173.

6-Ibn Mäje No: 174.

www.ahlusunnet.com